

JUBILEJNÝ ROČNÍK TÝŽDŇA SLOVENSKÝCH KNIŽNÍC / THE JUBILEE WEEK OF SLOVAK LIBRARIES

Mgr. Monika Lobodášová, Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre  
monika.lobodasova@krajskakniznicanitra.sk

**Abstract:** The 20th Week of Slovak Libraries presented a varied palette of activities of Slovak libraries, which tried to reach as many readers as possible. It was held from 4 March to 9 March 2019.

**Keywords:** The Week of Slovak Libraries 2019, evaluation, ceremonial opening

**Kľúčové slová:** Týždeň slovenských knižníc 2019, vyhodnotenie, otvorenie

Jubilejný dvadsiaty ročník Týždňa slovenských knižníc bol slávnostne otvorený 4. marca 2019 v historických priestoroch levočskej radnice. Celoslovenské podujatie, ktorým chceme pozitívne zviditeľniť prácu knižníc každoročne vyhlasuje Slovenská asociácia knižníc spolu so Spolkom slovenských knihovníkov a knižníc s ústredným mottom **Knižnice pre všetkých**. Snahou všetkých knižníc od verejných cez akademické, vedecké, školské a špeciálne je svojou zvýšenou aktivitou osloviť čo najviac používateľov, rôznymi benefitmi prilákať nových používateľov a udržať si tých stálych priaznivcov a milovníkov knižníc, knihovníkov a samozrejme milovníkov dobrej knihy.

Akt slávnostného otvorenia sa uskutočnil pod záštitou ministerky kultúry Slovenskej republiky **Lubice Laššákovej** a predsedu Prešovského samosprávneho kraja **Milana Majerského**. Spoluorganizátormi bola Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči a Knižnica Jána Henkela v Levoči. Programom sprevádzal ambasádor TSK Ján Gallovič člen Činohry SND a o kultúrny program sa postarala hudobná host-

ka sopranistka **Eva Hornyáková**, sólistka Opery SND. Súčasťou slávnostného stretnutia okrem slávnostných príhovorov hostí a usporiadateľskej knižnice bolo odovzdanie ceny SAKAČIK 2018, vyhlásenie Knihy roka PSK 2018, premietanie dokumentárneho filmu Svet na dotyk s audiokomentárom pre nevidiacich. Po bohatom programe nasledovala prehliadka historickej radnice a milovníci historických pamiatok si prišli na svoje aj pri prehliadke Chrámu sv. Jakuba s odborným komentárom sprievodkyne.

Cenu Sakáčik za rok 2018 získala Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave za podujatie **Záložka do knihy spája školy**.

Partnermi Týždňa slovenských knižníc 2019 boli Martinus, Železničná spoločnosť Slovensko, a.s., Slovart. Železničná spoločnosť Slovensko propagovala Týždeň slovenských knižníc v rýchlikových spojeniach na Slovensku tým, že ponúkla cestujúcej verejnosti knihy, ktoré si bolo možné počas jazdy vlakom vypožičať. Knihy do vlakov poskytli Malokarpatská knižnica v Pezinku, Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre a Mestská knižnica v Bratislave. Vo vlakových spo-

joch bolo umiestnených 5 000 kusov letákov propagujúcich TSK, obohatených o humor z knižníc. Celoslovenskou akciou boli Knižničné hliadky, ktoré odmeňovali čítajúcich na verejných priestranstvách záložkami do kníh, venovaných kníhkupectvom Martinus v počte 8 000 kusov. Knižničných hliadok sa zúčastnili nielen knihovníci, ale aj dobrovoľníci z radov študentov. Podľa dotazníkového zisťovania, ktorý vyplnilo iba 58 knižníc sme zistili, že knižnice sa zapojili do projektu Knižničné hliadky iba v malom množstve. Pri čítaní bolo prichytených 502 čítajúcich a Knižničné hliadky fungovali pri dvanástich knižniciach. Niektoré knižnice knižné záložky rozdávali svojim návštevníkom pri ich návšteve knižnice. V krajských mestách prostredníctvom busboardov v najfrekventovanejších linkách MHD sa nám podarilo spropagovať činnosť knižníc počas TSK.

Mediálnym partnerom je dlhodobo RTVS Rádio Regina, ktoré do svojho vysielania zaradilo rozhovory a reportáže z diania v slovenských knižniciach. Široká odborná i laická verejnosť sa tak mohla dozvedieť o pripravovaných podujatiach v jednotlivých typoch knižníc. Knižnice svoju činnosť propagovali aj v regionálnych médiách, regionálne televízie v tomto období prinášali krátke zábery z podujatí, dávali priestor knihovníkom na prezentáciu svojej činnosti. Svojimi vystúpeniami v RTVS sme oslovili novinársku obec natoľko, že o našu činnosť sa zaujímali aj po skončení TSK a vznikli mnohé podnetné návrhy na propagáciu profesie knihovník do budúcnosti. Ako už býva zvykom počas Týždňa slovenských knižníc mnohé knižnice ponúkali svojim používateľom mnohé benefity v podobe bezplatného členstva, či odpúšťania sankčných poplat-

kov.

Na zmapovanie aktivít knižníc počas TSK nám poslúžil Dotazník, ktorý bol uverejnený na stránke Slovenskej asociácie knižníc. Je smutné, že iba 58 knižníc dalo o sebe vedieť, čo všetko pripravujú počas TSK, ale napriek tomu z dotazníkového prieskumu vyplýva, že knižnice pripravili viac ako 625 podujatí pre 19 208 účastníkov. Knihovník je tvor kreatívny, plný nápadov a preto sa môžeme domnievať, že uskutočnených podujatí bolo niekoľkonásobne viac.

Verejné knižnice pripravili výstavy novokúpených kníh, hlasné čítania, tvorivé dielne s deťmi. Základom ponukovej skladby knižníc počas TSK bolo sprostredkovanie stretnutí so spisovateľmi, regionálnymi osobnosťami a odborníkmi. Možno spomenúť Braňa Jóbasa, Annu Sovány, Gabrielu Antalovú, Vladimíra Barboríka, Mark E. Pocha, Toňu Revajovú, Miroslava Eliáša, Michala Habaja, Daniela Majlinga, či populárnu knihovníčku a spisovateľku Gabrielu Futovú, ďalej odborníkov akými sú MUDr. Viliam Dobiáš, PhD a gastroenterológ Peter Minárik, či pracovníci ZOO Košice. Autorské čítania, kreatívna práca s detským používateľom, pesničky, kanisterapia, vystúpenia napr. **Ceruzko a Farbička**, čo je interaktívne vystúpenie pre najmenších čitateľov v rámci cyklu podujatí Maličká a mamičky. Seniori sú lákavou cieľovou skupinou pre komunitné aktivity knižníc, preto sa v našej ponuke pravidelne objavuje aj **Mozgový jogging**, vzdelávacie počítačové kurzy pre seniorov začiatočníkov v oblasti práce s počítačom, internetom a e-mailom, prednášky na zdravotné témy, prednášky o technických pamiatkach na Slovensku. Knižnice, ktoré zasiahla šnúra jarných prázdnin sa nevzdá-

vali a pripravili pre detských používateľov prázdniny v knižnici, kde im ponúkli zába-  
vu, čítanie a tvorenie. V neposlednom rade  
treba spomenúť aj aktivity, ktorými knižnice  
prezentovali knihovnícku profesiu ako je  
**Hráme sa na knihovníka** (deti si môžu vy-  
skúšať, čo všetko prináša práca knihovníka),  
**Ako funguje knižnica alebo Staň sa na deň  
knihovníkom** - podujatia pre deti, kde deti  
navštívili všetky oddelenia knižnice a mohli  
si vyskúšať, čo robí riaditeľ, kto je to biblio-  
graf, či ekonóm, čo sa robí v akvizícii. Vý-  
stavy fotografií a obrazov, výstavy ručných  
prac hendikepovaných používateľov, ktorí  
sú združení v SZTP a pod. sa stali neodde-  
liteľnou súčasťou knižníc. Druhú šancu na  
život dostávali aj knihy vyradené, darované,  
opotrebované a zastarané prostredníctvom  
Burzy kníh, ktorá často dopĺňa čaro nášho  
knihovníckeho sveta.

Akademické, vedecké a špeciálne knižnice  
pripravili množstvo odborných podujatí na  
používanie nových technológií, informačný  
seminár k rešeršnej stratégii a taktike pri  
práci s licencovanými databázami v rámci  
prípravy na diplomové a bakalárske práce.  
V Štátnej vedeckej knižnici v Banskej Bystri-  
ci bolo otvorenie **Centra hispánskej kultúry**  
Vladimíra Olerínyho, v Slovenskej lesníckej  
a drevárskej knižnici pri Technickej univer-  
zite vo Zvolene sa uskutočnilo uvedenie do  
života vysokoškolskej učebnice - **Globálne  
zmeny klímy a lesné ekosystémy**, predsta-  
venie **Úžasného divadla fyziky** z Brna sa  
konalo v Štátnej vedeckej knižnici v Prešove.  
V študovni Univerzitnej knižnici Trnavskej  
univerzity bolo premietanie vybraných fil-  
mov pod názvom **Kino v knižnici**.

Medzi netradičné podujatia patrilo pod-  
ujatie **Knižničná kvapka krvi v Krajskej**

**knižnici Karola Kmeťka v Nitre**, kde dobrú  
vec prišlo podporiť 31 darcov krvi. Darcovia  
krvi si mohli vybrať a odnieť domov jednu  
knihu z pripravenej ponuky darovaných  
kníh od používateľov knižnice. Neštandard-  
ný spôsob propagácie čítania a knižnice na  
sociálnych sieťach v realizácii Lubovnianskej  
knižnice mal názov **Knihostena**, Knižnica



Lubovnianska knižnica Knihostena



Busboard

pre mládež mesta Košice prišla s nápadom  
**Romantický víkend**, kedy v rámci MDŽ ob-  
darovávali ženy knihami, v Tekovskej kniž-  
nici v Leviciach prostredníctvom podujatia  
**Mytológia v hudbe, hudba v mytológii**  
predstavili mytológiu Egypta, vo Vranove

mestských častí hľadali podľa zverejnených  
indicíí stratené knihy.

Vymenovala som iba zlomok podujatí,  
ktoré knižnice počas jubilejného dvadsi-  
ateho ročníka Týždňa slovenských knižníc  
pripravili a zrealizovali. Bez obetavosti

všetkých knihovníkov od  
malých obecných knižníc  
až po veľké akademické  
knižnice by naša práca ne-  
bola atraktívna pre našich  
používateľov, preto daj-  
me o sebe vedieť svetu, že  
knižnice tu boli, sú a budú  
a bez nás by to ale vôbec  
nebolo zaujímavé. Preto  
milé knihovníčky, milí  
knihovníci píšete a hovorte  
o svojej práci.



Uvedenie do života vysokoškolskej učebnice - Globálne zmeny  
klímy a lesné ekosystémy

nad Topľou Horno-  
zemplínska knižnica  
predviedla **Vyšiva-  
cí stroj** - ako sa na  
stroji dá z jednodu-  
chého trička vytvoriť  
trendy tričko. Počas  
Týždňa slovenských  
knižníc sa uskutočnil  
už druhý ročník spo-  
ločného podujatia ve-  
rejných knižníc BSK  
pod názvom **Stratené  
knihy**, kde obyvatelia  
miest Bratislavského  
kraja a bratislavských



Tlačová konferencia, Slovenská knižnica pre nevidiacich M. Hrebendu,  
Levoča